

Asia: VN/19968/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Jyväskylän yliopiston lausunto

Pykälässä 26 d § ehdotettu julkisuuden rajaaminen heikentäisi olennaisesti kansalaisten kykyä valvoa julkisen vallan käyttöä, sekä journalistisen ja asiantuntijatyön kykyä tukea tätä tehtävää. Demokraattinen valvontavalta kuuluu Suomen valtiojärjestyksen perusperiaatteisiin, joten siihen liittyvät ongelmat on syytä ottaa vakavasti. Näin ollen ehdotuksen ristiriitaa mm. perustulaislain 12 §:n 2 momentin ja julkisuuslain §3 pykälän kanssa ei tule ohittaa kevein perustein.

Ehdotuksen ongelma on, että perusteluissa mainittu haitta hallitusneuvottelujen etenemiselle on kuvattu yleisluontoisesti ilman konkreettisia esimerkkejä tai näyttöä. Näin jää epäselväksi, millä tavoin julkisuus tosiasiallisesti vaarantaisi neuvottelujen sujumisen, ja miksi julkisuuden rajaaminen vahvistaisi demokraattisen järjestelmän toimivuutta. Yleisemmällä tasolla on myös kyseenalaista, voidaanko hallitusneuvottelujen etenemistä arvottaa julkisen demokraattisen valvonnan yläpuolelle.

Esimerkiksi perusteluissa mainitun ministeriöiden tekemän vaikutusarvioinnin saatavuutta voidaan pitää merkittävänä osana hallitusohjelman julkisen arvioinnin mahdollistavaa tietopohjaa. Niiden saatavuuden rajoittaminen kaventaisi kansalaisten, median ja asiantuntijoiden mahdollisuuksia valvoa päätöksentekoa.

Havila Marjo

Jyväskylän yliopisto - Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta